

Montessoriförskolan Kompassen

Likabehandlingsplan –
Plan mot diskriminering och
kränkande behandling

Reviderad 240318

Montessoriförskolan

KOMPASSEN

Innehållsförteckning

INLEDNING	3
LAGAR SOM STYR	3
VAD ÄR DISKRIMINERING, TRAKASSERIER OCH KRÄNKANDE BEHANDLING?	5
VÅR VISION	6
FRÄMJANDE ARBETE FÖR ATT FÖREBYGGA DISKRIMINERING OCH KRÄNKANDE BEHANDLING	7
ANSVARSFÖRDELNING	8
BARN, FÖRÄLDRAR OCH PERSONALS KOMMUNIKATION, FÖRANKRING OCH DELAKTIGHET	9
UTREDA OCH ÅTGÄRDA	10
DOKUMENTATION OCH UPPFÖLJNING	11
- Bilaga 1: Dokumentation om kränkande behandling.....	12
- Bilaga 2: Utvärdering av föregående års plan/verksamhetsårVÄRDERING...	14

INLEDNING

Verksamhetens Likabehandlingsplan – plan mot diskriminering och kränkande behandling – ska ligga till grund för arbetet med värdegrunden i förskolan och ska vara förankrade med de lagar som styr. Planen skall upprätthållas och fungera som stöd för barn, personal och föräldrar på Montessoriförskolan Kompassen.

En grundläggande mänsklig rättighet är rätten till likabehandling. Alla barn i förskolan ska ha samma rättigheter – flickor som pojkar och oavsett etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck och ålder. Alla barn har rätt att vistas i förskolan utan att utsättas för någon form av kränkande behandling.

Samtal och reflektion är det främsta verktygen för att bearbeta egna föreställningar och för att skapa ett gemensamt förhållningssätt och en positiv atmosfär. Alla som verkar inom förskolan ska vara medveten om och reflekterar kring sina egna värderingar och förhållningssätt till varandra.

LAGAR SOM STYR

Förskolan styrs av Skollagen, Diskrimineringslagen, Barnkonventionen och Läroplan för förskolan.

Barnen i förskolan får inte utsättas för kränkande handlingar, diskriminering och trakasserier. För att förhindra, förebygga och skapa handlingsberedskap om det skulle inträffa, regleras detta i Skollagen – Åtgärder mot kränkande behandling.

8 § Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande årsplan.¹

Barnkonventionen blev svensk lag januari 2020. Under artikel 2 står det:

¹ SkoL (2010:800), kap 6 paragraf 8

"1. Konventionsstaterna ska respektera och tillförsäkra varje barn inom deras jurisdiktion de rättigheter som anges i denna konvention utan åtskillnad av något slag, oavsett barnets eller dess förälders eller vårdnadshavares ras, hudfärg, kön, språk, religion, politiska eller annan åskådning, nationella, etniska eller sociala ursprung, egendom, funktionsnedsättning, börd eller ställning i övrigt.

*2. Konventionsstaterna ska vidta alla lämpliga åtgärder för att säkerställa att barnet skyddas mot alla former av diskriminering eller bestraffning på grund av föräldrars, vårdnadshavares eller familjemedlemmars ställning, verksamhet, uttryckta åsikter eller tro"*²

I Läroplanen står det:

*"Var och en som verkar inom förskolan ska främja aktning för människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män, flickor och pojkar, samt solidaritet mellan människor. Inget barn ska i förskolan bli utsatt för diskriminering på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder, hos barnet eller någon som barnet har anknytning till, eller för annan kränkande behandling".*³

² Lag (2018:1197) om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter

³ Läroplan för förskolan, Lpfö 18 s 5

VAD ÄR DISKRIMINERING, TRAKASSERIER OCH KRÄNKANDE BEHANDLING?

Diskriminering

Diskriminering är när man på osakliga grunder behandlar någon sämre än andra och missgynnandet har samband med diskrimineringsgrunderna;

- Kön
- Könsoverskriande identitet eller uttryck
- Etnisk tillhörighet
- Religion eller annan trosuppfattning
- Funktionsnedsättning
- Sexuell läggning
- Ålder

Diskriminering kan vara antingen direkt eller indirekt.

Direkt diskriminering

Med direkt diskriminering menas att ett någon missgynnas och det har en direkt koppling till någon av diskrimineringsgrunderna. Ett exempel kan vara när en flicka nekas tillträde till en förskola med motiveringen att det redan går så många flickor på den aktuella förskolan.

Indirekt diskriminering

Indirekt diskriminering sker ex när en förskola tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar en elev på ett sätt som har samband med diskrimineringsgrunderna.

Om exempelvis alla barn serveras samma mat, kan förskolan indirekt diskriminera de elever som på grund av religiösa skäl eller på grund av en allergi behöver annan mat.

Trakasserier

Trakasserier handlar om ett uppsåtligt och repetitivt uppträdande som kränker någons värdighet som har samband med diskrimineringsgrunderna. Några exempel på trakasserier kan vara slag, öknamn, utfrysning och kränkande bilder.

Det gemensamma för trakasserier är att man känner sig hotad, kränkt eller illa behandlad.

Sexuella trakasserier

Trakasserier kan också vara av sexuell natur. De kallas då för sexuella trakasserier. Vuxna måste vara uppmärksamma på och agera i situationer där barnens lek inte präglas av frivillighet, ömsesidig nyfikenhet och intresse, exempelvis när de leker doktorslekar.

Repressalier

Personalen får inte utsätta ett barn för straff eller annan form av negativ behandling på grund av att vårdnadshavaren har anmält förskolan för diskriminering eller påtalat förekomsten av trakasserier.

Kränkande behandling

Kränkande behandling definieras i skollagen som ett uppträdande som kränker ett barns värdighet som inte har samband med någon diskrimineringsgrund. Några exempel på sådana kan vara:

Fysiska: att man blir ex slagen eller knuffad

Verbala: att man blir hotad eller blir kallad något öknamn.

Psykosociala: att man blir utstött från lek och andra aktiviteter

Bild: nidteckningar.

Det är den drabbades upplevelse som definierar vad som utgör en kränkande behandling.

VÅR VISION

På Montessoriförskolan Kompassen arbetar vi tillsammans för utveckling av trygga och självständiga barn i en inspirerande, förberedd miljö inomhus såväl som utomhus.

Vår förskola skall vara en arbetsplats där alla kan känna sig trygga och där ingen skall bli utsatt för diskriminering, trakasserier eller annan kränkande behandling.

Alla barn ska vara välkomna till vår förskola. Vi välkomnar olikheter och ser det som en tillgång för utvecklingen.

FRÄMJANDE ARBETE FÖR ATT FÖREBYGGA DISKRIMINERING OCH KRÄNKANDE BEHANDLING

Hela verksamhetens arbete ska präglas av de normer och värden som uttrycks i Läroplanen för förskolan.

Förskolan ska ge varje barn förutsättningar att utveckla

... öppenhet, respekt, solidaritet och ansvarstagande,

... förmåga att ta hänsyn till och leva sig in i andra människors situation samt vilja att hjälpa andra

... förmåga att upptäcka, reflektera över och ta ställning till etiska dilemman och livsfrågor i vardagen,

...respekt och förståelse för alla människor lika värde och de mänskliga rättigheterna⁴

⁴ Lpfö 18 s 12

...sin identitet och känna trygghet i den samt medvetenhet om rätten till sin kroppsliga och personliga integritet,⁵

Så här arbetar vi med att motverka kränkande behandling och få barnen att bli trygga och trivas:

- På Montessoriförskolan Kompassen arbetar vi för självständiga barn i en förberedd miljö, inne liksom ute.
- Vi är medvetna om problematiken kring genus och utgår från den enskilda individens intressen och behov.
- Vi arbetar aktivt med planerna så att det blir ett levande dokument.
- Vi samtalar och diskuterar vår värdegrund i arbetslaget.
- Alla är ansvariga för alla barn och är goda förebilder.
- Vi informerar varandra om det varit konflikter under dagen.
- Vi har vi daglig kontakt med föräldrar/vårdnadshavare för att få daglig information om hur deras barn upplever sin vistelse på förskolan.
- Vi ser över den fysiska miljön - var händer konflikter och var kan barnen gå undan.
- Vi utvärderar vår verksamhet för att se vad som behöver förbättras.
- Vi lyfter fram olikheter som något positivt.

Insatser:

- Vi gör barnen delaktiga i värdegrundsfrågorna genom samtal och rollspel.
- Vi arbetar i mindre grupper.
- Vi är med barnen i leken.
- Vi tar upp händelser direkt, inte senare.
- Vi visar hur man kan säga nej till en kompis och att det är ok.
- Vi vuxna ber barnen om förlåtelse om man känner att man behandlat barn på ett felaktigt sätt.

⁵ Lpfö 18 s 13

ANSVARSFÖRDELNING

Huvudman -

Skyldighet att förebygga och förhindra kränkande behandling

7 § Huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling.

Plan mot kränkande behandling

8 § Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande årsplan.⁶

Rektor - är ansvarig för att likabehandlingsplanen upprättas, efterföljs samt utvärderas och ev. revideras.

Personal - har ansvaret att vara väl insatt i samt tillämpa rådande likabehandlingsplan.

BARN, FÖRÄLDRAR OCH PERSONALS KOMMUNIKATION, FÖRANKRING OCH DELAKTIGHET

Personal

- Nyanställd personal informeras om Likabehandlingsplanen.
- Kontinuerlig genomgång av den aktuella barnsituationen i gruppen (avd.möten).

⁶ SkoL (2010:800)

- Likabehandlingsplanen och den rådande situationen tas upp och diskuteras vid planeringsdagar samt personalmöten.
- Under utvecklingssamtal och föräldrasamverkan informeras föräldrar angående den aktuella situationen.

Barn

- Utöver den ständigt löpande kommunikationen barn-barn och personal-barn emellan, hålls varje läsår ett värdegrundsfokus där vi barn och pedagoger tillsammans utforskar förskolans värdegrundsarbete.

Föräldrar

- Föräldrarna informeras om att vi har en Likabehandlingsplan som finns att tillgå på Förskolan och på vår hemsida. Under dagliga samtal, utvecklingssamtal, föräldrasamverkan och -råd ges föräldrarna möjlighet till synpunkter och utvärdering av likabehandlingsarbetet.

UTREDA OCH ÅTGÄRDA

Alla fall av kränkningar utreds, åtgärdas, dokumenteras och följs upp utan dröjsmål. Vid behov ska åtgärdsprogram upprättas.

Arbetsgång barn – barn

Pedagogen samtalar med berörda barn i syfte att förhindra fortsatta kränkningar genom att uppmärksamma barnen på händelsen, att tydligt visa att kränkande beteende inte är acceptabelt och genom att använda sig av frågorna:

- Hur tänkte du?
- Hur kände du?
- Hur tror du att den andra kände sig?
- Kunde du gjort på något annat sätt?
- Hur vill du bli tröstad?
- Hur vill du göra förlåt?

Vidare

- Rektor informeras.
- Föräldrarna informeras.
- Rektor och pedagog har gemensamt ansvar för att dokumentation genomförs och att uppföljning sker med berörda parter.
- Vid behov kontaktas stödenheten eller annan instans.
- Dokumentationen förvaras inlåst.

Observera

Pågående utredning eller åtgärder skall inte diskuteras med barn eller föräldrar som inte är berörda av kränkningarna. Offentlighets- och sekretesslagen skall följas.

Arbetsgång vuxen – barn

- När en vuxen, personal eller förälder, kränker ett barn måste den som upptäcker detta agera utan dröjsmål.
- Ta den vuxne åt sidan och ställa "hur - frågor" samt hänvisa till diskrimineringslagen.
- Rektor informeras.
- Rektor ansvarar för att utreda, åtgärda, dokumentera och följa upp kränkningen.
- Vid behov kontaktar rektor, stödteam, huvudman eller anmäler till myndighet.

Arbetsgång vuxen – vuxen

- Utsatt vuxen (pedagog som förälder) kontaktar rektor.
- Möte om samtal mellan berörda parter upprättas av rektor (kan även upprättas av arbetsgivaren/huvudman OM den ena berörda parten är rektorn).
- Rektor ansvarar för att utreda, åtgärda, dokumentera och följa upp kränkningen.
- Vid behov kontaktar rektor, stödteam, huvudman eller anmäler till myndighet.

DOKUMENTATION OCH UPPFÖLJNING

Dokumentationen är ett viktigt stöd i arbetet med att följa upp åtgärderna och eventuellt förändra dem eller sätta in nya åtgärder. Det är även en rättssäkerhetsfråga eftersom den ger berörd personal, barn och vårdnadshavare möjlighet till insyn.

Följande arbetsgång är avsedd att användas som underlag för dokumentation och uppföljning av händelser som kan relateras till planen mot diskriminering och kränkande behandling.

- **Beskrivning av händelseförloppet**
- **Insatser som gjordes direkt**
- **Insatser för att förhindra att det händer igen**
- **Vad kommer att ske ytterligare och när**
- **Föräldrakontakt**

UTVÄRDERING AV FÖREGÅENDE ÅRSPLAN/VERKSAMHETSÅR

Under planeringsdagen under juni skall en utvärdering av planen och verksamhetsåret göras utifrån observationer, utvecklingssamtal, synpunkter från föräldrar och barn.

DOKUMENTATION VID KRÄNKANDE BEHANDLING**Datum:****Plats:****Namnen på de inblandade:****Beskrivning av händelseförloppet:****Insatser som gjordes direkt:****Insatser för att förhindra att det händer igen:****Vad kommer att ske ytterligare och när:****Föräldrakontakt:****Underskrift av ansvariga pedagoger och Rektor:**

Namnförtydligande

Namnförtydligande

	Område för utvecklingsinsats:
Hur ser det ut idag?	
Vad ska göras?	
För vem? (Målgrupp)	
Hur ska det göras?	
Vem ansvarar?	
Uppföljning /	

Utvärdering - hur/när/av vem ska insatsen följas upp och utvärderas	
Effekter på kort sikt	
Effekter på lång sikt	

Bilaga 2: Utvärdering av föregående års plan/verksamhetsår